

Dissertationem Inavgvralem De Consensv Fevdali

lenae: Litteris Fickelscherrianis, [1728?]

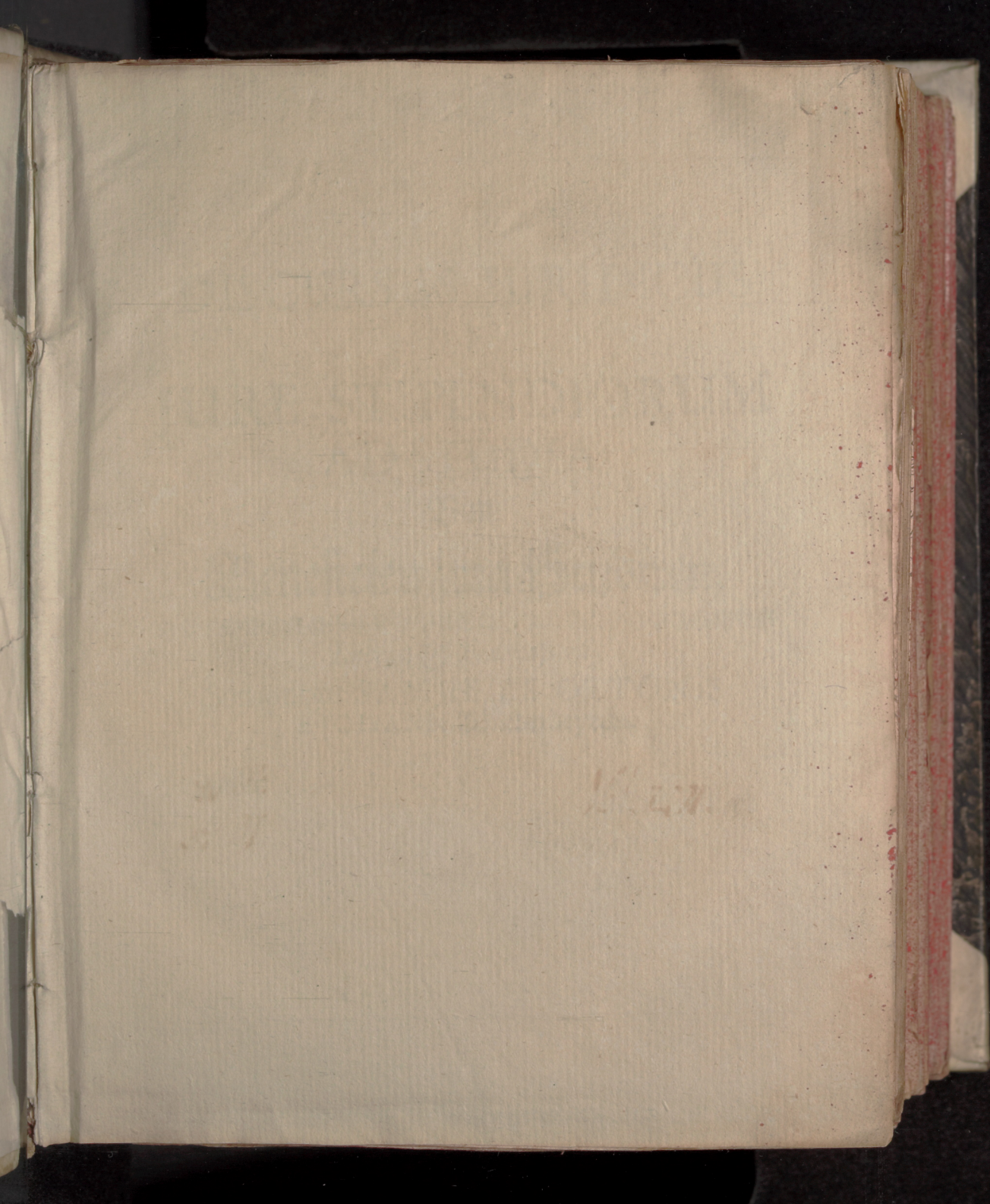
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn876601042>

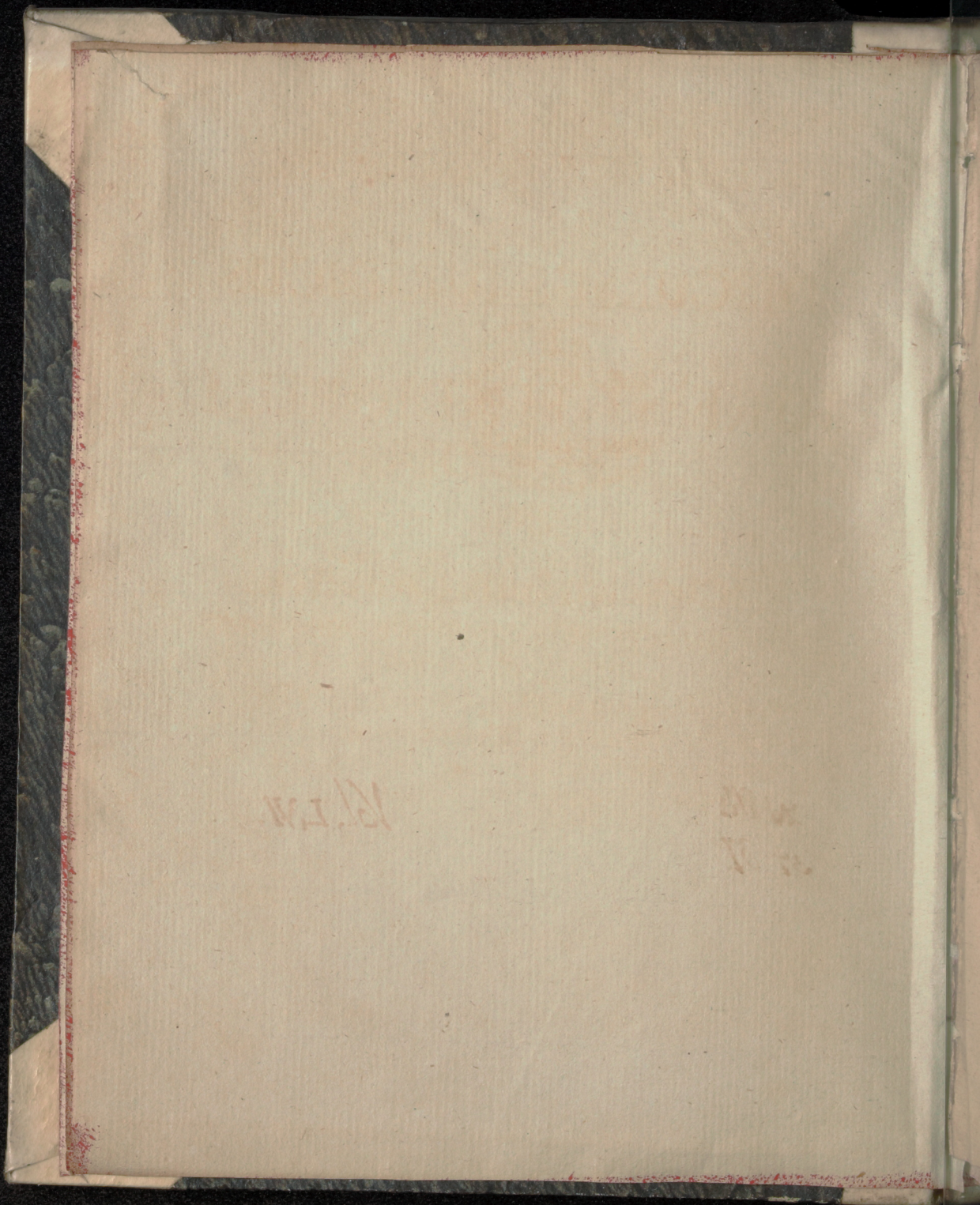
Druck Freier Zugang

N. K. — 2 (56.)

DISSERTATIONEM INAUGURALEM
DE
CONSENSV FEVDALI
ADSPIRANTE DIVINA GRATIA ²¹
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO
VVILHELMO HENRICO

DVCE SAXONIAE IVLIACI CLIVIAE MONTIVM
ANGARIAE WESTPHALIAEQVE ET RELIQUA
EX DECRETO ILLVSTRIS ICC. ORDINIS
IN ACADEMIA SALANA

SVB MODERAMINE
CASPARIS ACHATII BECKII, D.

IVRIVM PROFESSORIS PVBLICI ORDINARIJ CVRIAE PROVIN-
CIALIS SAXONICAE NEC NON FACVLTATIS IVRIDICAE

ET SCABINATVS ASSESSORIS SPECTATISSIMI

PRO LICENTIA

SVM MOS IN VTROQVE IVRE CONSEQVENDI HONORES
ET DOCTVRAE PRIVILEGIA
IN AVDITORIO PVBLICO

HORIS ANTE ET POST MERIDIEM SOLENNIBVS

AD D. IVNII MDCCCXXVIII

PLACIDAE ERVDITORVM DISQVISIONI

SVBIIICIT

AVTOR

IOH. DAVID SPALDING
GVSTROVIO - MEGAPOLITANVS.

—
IENAE LITTERIS FICKELSCHERRIANIS.

DEO
TER OPTIMO MAXIMO
RERVVM HVMANARVM STATORI SAPIENTISSIMO
ET
SERENISSIMI
DVCIS MECKLENBVRGENSIVM
REGNANTIS

PATRIAE PATRIS DOMINIQUE SVI LONGE CLEMEN-
TISSIMI

COLLEGIIS DVICALIBVS

AD DIRIGENDAS POLITICAS AEQVE AC ECCLESIASTICA
CAVSAS VTROQVE IN DVCATV ATQVE INTEGRAM
PER PROVINCIAM CLEMENTISSIME CONSTITVTIS
LONGE EMINENTISSIMIS
VNIVERSIS ATQVE SINGVLIS
NEC NON

INCLVTAE DVCALIS SEDIS ET CIVITATIS
GVSTROVIAE

PATRIAE SVAE CHARISSIMAE

PATRIBVS CONSCRIPTIS

V I R I S

ILLVSTRI EXCELLENTISSIMIS PRAENOBILISSIMIS
CONSVLTISSIMIS AMPLISSIMIS PRVDENTISSIMISQVE
DOMINIS,

DN. IOH. CHRISTOPHORO VICK

DICASTERII PROVINCIALIS ASSESSORI DVCALI SENIORI
PLENDIDISSIMO ET CIVITATIS PATRIAE CONSVLI PRIMARIO
SVMMIS MERITIS CONSPICVO

DN. IOH. GVSTAVO STORCHIO

VTR. IVR. DOCTORI CELEBERRIMO CIVITATISQVE
PATRIAE CONSVLI LONGE MERITISSIMO

DN. IOH. PETRO KRAFFTIO

VTR. IVR. DOCTORI CELEBRATISSIMO DICASTERII
PROVINCIALIS PROCVRATORI ET CIVITATIS
SYNDICO GRAVISSIMO

DN. IOH. DANIELI TROYE

DICASTERII PROVINCIALIS ADVOCATO ET CIVITATIS
SENATORI MVLTI MERITIS FVLGIDISSIMO

DN. PETRO GRAVMANNO

DICASTERII PROVINCIALIS ADVOCATO SENATORI
ET CAMERARIO CIVITATIS DEXTERRIMO

DN. CHRISTIANO KEDINGIO

CIVITATIS SENATORI SPLENDIDISSIMO

DN. THOMAE SPALDINGIO

SENATORI ET CAMERARIO CIVITATIS
PARENTI SVO LONGE OPTIMO

DN. FRIDERICO BARCKAY

SENATORI ET IVDICII VRBICI ASSESSORI PRIMARIO
PRAESTANTISSIMO

**DN. PHILIPPO CHRISTOPHORO
SCHROEDERO**

SENATORI ET IVDICII VRBICI ASSESSORI GRAVISSIMO

**DN. CHRISTIANO DIETERICO
DOSE**

SECRETARIO CIVITATIS MERENTISSIMO

DOMINIS, RESPECTIVE PATRONIS

FAVORIBVS PARENTI COGNATIS AMICOQVE ACADEMICO
AETERNA PIETATIS OBSEQUII ET AMORIS LEGE
VENERANDIS ET COLENDIS

INAUGVRALEM
HANCCE SVAM DISPVATIONEM
DIVINO QVIDEM NVMINI

CVM HVMILLIMA GRATIARVM ACTIONE PRO COELESTI A PRIMIS
INCUNABVLIS AD PRAESENTEM VSQVE AETATEM LARGISSIME
SIBI ADFVSO FAVORE ET VLTERIORIS AVXILII GRATIO-
SISSIMI DEVOTISSIMA IMPLORATIONE FLEXO POPLITE
CONSECRAT

SERENISSIMI AVTEM DVCIS MECKLENBVR-
GENSIUM REGNANTIS

COLLEGIIS DVCALIBVS

SPLENDIDISSIMIS

CVM DEVOTO INVIDENDAE FELICITATIS ET SALVTARIUM IN
GRAVISSIMIS NEGOTIIS SVCCESSVVM VOTO TENVIUMQVE
SVORVM STVDIORVM DECENTISSIMA COMMENDA-
TIONE SVBMISSISIME DICAT

PATRIAE DENIQVE GVSTROVIAE AMPLISSIMIS
PROCERIBVS

INTER PRECES PRO SALVTARI VRBIS REGIMINE CVM DEBITA
RESPECTIVE PATROCINII FAVORIS ATQVE AMORIS
IPSORVM EXORATIONE OBSEQUIOSISSIME AC OEFI-
CIOSISSIME DEDICAT

IOH. DAVID SPALDING.

DE CONSENSV FEVDALI.

§. I.

Veniamus ex diverso hominum *Rerum alia*
 statu atque conditione, distincta na- *sunt allodia-*
 scuntur iura personarum; eadem *les alia feu-*
 quoque ratione varia illa ac prope- *dales.*
 modum innumerabilia iura rerum a
 discriminata earum natura ac indole,
 vel hominum usu, vel lege inducta, repetenda veni-
 unt. Speciminis loco, ut alia nunc mittamus, esse
 potest decantata illa rerum partitio, quando alia di-
 cuntur esse allodiales, alia feudales. Quo quidem in
 censu illustrium fere atque nobilium hominum bona
 vniuersim scribuntur; quum ex aduerso tantum non
 omnia plebeiorum praedia vel censitica sint, vel em-
 phyteutica.

§. II.

Inferioris Latinitatis esse *feudi* atque *allodii* voca- *De etymolo-*
 bula, etiam me tacente intelligit, quisquis puriores il- *gia feudi &*
allodii.

los atque limpidos Romanae linguae fontes vel primis degustauerit labris. Et suo quidem modo vtrumque illud verbum, a vocula *Od*, Francis, aliisque obeuntis solis terrarum partes incolentibus, idem, quod nobis hodie vernaculo sermone, *Gut*, i. e. pradium aut possessionem significante, notionem suam sortitum est. Speciatim vero compositum *All-od*, modo pradium aliquod, pleno iure possessum, designat, quo pacto ei opponitur *Fe-od*, hoc est, fructuaria quaedam atque stipendiaria rei possessio; modo vero *All-od* idem notat atque *Alt-od*, *ein altvaterliches Stamm-Gut*, eoque nomine opponitur bonis nouiter acquisitis. *

§. III.

Diuersae de illarum rerum origine sententiae.

De Allodiorum pariter atque Feudorum origine in hunc vsque diem inter scriptores vario, vt ita dicam Marte, agitata est controuersia. Et illorum quidem initia ac incunabula, tum ex veteribus interpretibus, tum ex singularibus quibusdam locorum consuetudinibus nonnulli ita exposuere, vt haec effinxisse potius, quam detexisse ac patefecisse videantur: similiter nihil est a beneficiarii iuris doctoribus magis indagatum, ac minus deprehensum, quam vera origo feudorum. Eam enim in his rebus noctem vetustas atque superiorum saeculorum barbaries offudit, vt omnibus datus sit disputandi locus. Quapropter mirum

* Vid. SCHILTERVS, in Comment. ad Rubricam Iur. Feud. Alemann. §. VII. HERTIVS, de Feudis Oblatis, Parte I. §. 2. Excell. DN. PRAESES, in, de Paribus Reipubl. Ministr. & Vassall. iuribus, Tractatu, cap. II. STRAVCH. de Oppig. Imp. c. VIII.

rum non est, tot fere hac parte deprehendi scriptorum effata, diuersaque enunciata, quot sunt eorum capita. *

§. IV.

Ceterum neque hæc plenius excutere, neque *Iura fendi at-*
omnes, quæ inter illa vtriusque generis bona interce- *que allodii di-*
dunt, differentias, oppido multas, euoluere, nostri *fincta.*
nunc est instituti. De solis enim rebus feudalibus,
præsertimque de consensu eorum, quorum interest, in
illarum alienationibus, ac dispositionibus circa eas re-
liquis, necessario, speciminis inauguralis loco, mihi
agendum venit; quamquam hoc ipso etiam nomine ad-
modum diuersa sunt rerum allodialium atque feudali-
um iura. Plena enim, quæ in illis spectatur proprie-
tas efficit, ut regulariter quilibet possessor, liber etiam
sit suarum rerum moderator & arbiter, istasque sine al-
terius consensu in alios transcribere possit; ** quod in
hisce, i. e. feudalibus bonis, prorsus aliter comparatum
esse constat, atque ex iis, quæ sequentur, adparebit lu-
culentius.

§. V.

Super feudi definitione mirum est, quam istius *Feudi super*
iuris interpretes dissentiant ac disputent. Causa iurgii *definitione*
in eo maxime consistit, quod alii primæuam tantum- *curtanta dis-*
modo, alii hodiernam vnice, ob oculos habuerint *sensio.*
feudorum indolem; rursus alii constatam ex omni-

A 3

bus

* Vid. Excell. DN. PRAESES, citato loco, cap. V. ubi de concilia-
tione nonnullarum opinionum disputatur.

** Argum. L. 21. Cod. Mandati.

bus omnium temporum ac gentium institutis proferre definitionem allaborauerint; alii denique inter ea quæ ad feudi formam & essentiam pertinent, ideoque in definitione necessario inesse debent, & quæ ad naturalia eorum, vel accidentaria tantum referuntur, minus curate distinxerint.

§. VI.

Nostra exponitur sententia.

Ad euitandos igitur scopulos istos nobis in feudo definiendo vnice ad formam eius, hoc est, ad principium illud internum, per quod feudum essentiam suam habet, respiciendum erit. Et quemadmodum ipsum feudi vocabulum haud vna eademque venit significatione; quandoquidem modo *efficienter* accipitur, hoc est, pro contractu feudali, modo *obiective*, pro re scilicet in feudum data; modo denique *effe-ctive*, seu pro iure in re feudali, domino pariter atque vasallo legitime constituto: ita primo quidem significatu feudum generaliter sic definitur: *Quod sit conuentio super vtilitate certa rei, alteri sub lege, fidelitatis vasallitice concessa: secundo, quod sit res quædam alteri sub lege fidelitatis vasallitice in vtilitatem concessa: tertio, quod sit ius reale, vel domino, vel vasallo in re, sub lege fidelitatis vasallitice concessa, competens.*

§. VII.

Fides vasallitica quid?

Vasallitica autem, hoc est, certis seruitiis atque operis innexæ fidelitatis, in vnaquaque istarum definitionum propterea nos meminisse oportuit, vt hac ratione

tione feudum ab omnibus iuris figuris, eidem cognatis atque vicinis discriminaretur. * Utilitas vero illa antiquissimis temporibus non nisi precarii habuit rationem; postea naturam ususfructus induit, in qua etiam fere in hunc diem persistere feuda & beneficia ecclesiastica; quam in rem conferri meretur cap. II. Feud. 23. in fin. ubi expresse *per ususfructum* definit feudum Hubertus de Horto: notandumque venit, quod quo magis ab ususfructu absunt feuda, eo magis a propria atque primæua sua indole degenerauerint; quæ quidem metamorphosis hodie in tantum processit, ut sola fere feudi appellatione retenta, res ipsa sensim ad alodiorum similitudinem redacta sit. **

§. VIII.

Vti vero rarissime contingit, usque adeo a primigenia sua indole desciscere eiusmodi instituta, ut ex prisca illorum conditione nihil maneat reliquum: Similiter ratio consensus feudalis magnam partem ex primæua beneficiorum indole repetenda venit. Ad eius explicationem ut iam propius accedamus, notandum venit, vocabulum *consensus*, vi vocis, idem quasi significare, atque concentus, seu *unio voluntatum*, utroque quidem hoc verbo in actu accepto. Alias nec incommode hac ratione potest definiri consensus, quod sit principium illud actionis humanæ, ex quo huius meritum, vis, atque effectus, æstimatur.

* Vid. IO. SELDENVS, de Titulis Honor. Parte II. cap. I. §. 23.

** HULD. ab EYBEN. in Elect. Iur. Feud. cap. I. §. VIII. in not. Dn. de BERGER de fide Vassallitica.

tur. Feudalem autem consensum hoc pacto describimus, quod sit adprobatio eius negotii, quod super feudo suscipitur, ab eo cuius interest, facta.

§. IX.

*Requisita
consensus.*

Ad consensum duo cum maxime requiruntur, nimirum scientia & voluntas: quarum illi opponitur error & ignorantia; huic, vis, metus, & coactio: utrique autem dolus. Quidquid ergo obstat vel intellectui, vel voluntati, hoc ipso etiam obstat iudicatur consensui, atque per consequens quoque obligationi. Utque alterutro istorum requisitorum deficiente negotium ab eo, cui hoc detrimentosum est, recte impugnatur: ita si quis dolo malo, hoc est, calliditate, fallacia, & machinatione sua, ad me circumveniendum, fallendum ac decipiendum adhibita, * consensum meum impetrauerit, huius naturaliter nulla prorsus vis est, aut potestas. ** Romanis autem legibus inter negotia bonæ fidei, ac stricti iuris, &, quod ad illa attinet, utrum dolus conuentioni causam dederit, an saltem incidens fuerit, hac parte distingui, tralatitium est. ***

§. X.

*Intellectus
&*

Primum igitur consentire non potest, qui nescit, seu ignorans est. *L. 76. de Reg. Iur. L. 48. §. 3. D. de Furt.*

* Vid. *L. 1. §. 2. D. de Dolo malo.*

** PVFENDORF. de Iure Nat. & Gent. Lib. III. cap. VI. §. 8.

*** Reiciunt quidem hanc distinctionem NOODTIVS, de forma emendandi doli mali, cap. III. & VII. & alii: Sed tu vide sis Excell. HEINECCIUM in Elem. Iur. Ciu. ad Pand. Tit. de Dolo malo.

Furt. L. 2. in fin. Sol. Matrim. Neque proinde pro consensu accipiendum est silentium ignorantis rem suam geri, etsi præsens sit. Quam ob causam, si quis quidem te præsente & tacente negotia tua gerat, sed vel ignores geri negotia, vel id quidem videas, at nescias, ad te ea pertinere, silentium hoc pro consensu non erit habendum, nedum pro mandato, quod consensu constat. Vnde etsi te præsente, sciente ac tacente transigatur, vel sententia inter alios feratur, non tamen id tibi præiudicat, si nesciueris rem ad te pertinere. * Quod si ergo id quoque haud lateat, & taceas, in negotium ipsum quidem consentire videris; sed si error tamen in negotio, eiusve circumstantiis inciderit, non magis ille hic, quam in verbali consensu, præiudicat. Hinc si cognatus cognato, qui ius retractus habet, sciente & patiente, fundum vendiderit vilissimo pretio, & ille tanti venditum esse nesciuerit, nihilominus retrahendi facultate gaudet. Quam in rem responsum esse testatur illustr. COCCEIVS. **

§. XI.

Alterum, quod requiritur, est voluntas, quippe *Voluntas.* quæ consensum proxime velut constituit. Hic autem *qua hac ratione declaratur?* vel ab ipso, cuius interest, homine declaratur; vel a lege, aut eius administratore ac interprete, iudice nimirum, certis de causis inducitur. Id circo consensus

B

alius

* DID. COVARRV. Pract. Qu. cap. 13. n. 7. §. ex quib. vers. tandem. ANDR. GAILIVS, Lib. I. Obs. 70. n. 26.

** In Dissert. de Silentio.

alius est verus, alius fictus seu præsumentus. Verus consensus declaratur vel verbis, ore aut scriptis prolatis, vel ipsis rebus ac factis: priore casu dicitur consensus expressus, posteriore tacitus. Fictus autem seu præsumentus consensus est, quando ex aequitate naturali aut civili consentire præsimitur, qui vel plane intelligendi volendique destitutus est facultate, vel ipsum quidem negotium intelligit, assensum vero ac voluntatis adprobationem, citra legitimas causas, eidem denegat.*

§. XII.

Adplicatio dictorum ad consensum feudalem, huiusque diuersa consideratio.

Hæc hætenus generatim dicta feudali speciatim consensui sine vlla difficultate adplicari possunt. Quod vero antequam fiat, observandum nobis est, spectari hunc posse vel ratione subiectorum, quorum causa in illo, quo de quæstio est, agitur negotio; vel ratione ipsius rei atque obiecti, super quo disceptatur; vel ratione formæ, in declaratione consensus observatu necessaria; vel denique ratione effectus, & quid tandem consensus feudalis legitime interpositus operetur.

§. XIII.

Principium generale.

Consensum feudalem si subiectorum intuitu consideratum eamus, eidentissimum est, omnium adprobatione firmandum esse, quod ad omnes spectat, nego-

* Omnium optime differentias consensus taciti & præsunti monstravit illustr. THOMASIVS, in Iurisprud. Diuina L. II. C. VII. n. 17. seqq.

negotium. * Cuius rei ratio ex eo venit repetenda, quod alteri per alterum iniqua conditio non debeat inferri: quodque adeo consensus ab vno interpositus alteri non possit fraudi esse ac præiudicio. Qua tamen in re meminisse iuuat, communis scholæ monitum esse, referre, vtrum tractetur de caussa communi pluribus vt singulis, siue distributiue, an vero quæstio sit de re communi pluribus, vt vniuersis, siue collectiue spectatis; vt priore quidem casu requiratur consensus omnium ac singulorum, posteriore autem in specie maioris partis suffragia totum conficiant negotium, instarque omnium reputentur votorum. Quam in rem facit responsum SCAEVOLAE: **
Quod maior pars curiæ effecit, pro eo habetur, ac si omnes egerint.

§. XIV.

Vti vero tantum non vniuersa Germania, qua publico, qua priuato iure regitur feudalis est: ita ex principio superius posito firmissimo consecutionis filo deducitur, ne quidem Augustissimum Imperatorem, vel ex plenitudine, quam vocant, potestatis, de feudis Imperii maioribus proprio ex arbitratu statuere quidquam in præiudicium communis reipublicæ posse. Neque enim Imperium Romano-Germanicum herile est,

*De consensu
Curie Imperialis.*

B 2

vel

* Cap. quod omnes tangit, XXIX. de Reg. Iur. in Sexto.

** In lege 19. D. ad Municipalem, vbi vide GOTHOFREDVM, eidemque iunge HARTM. PISTORIS, P. I. Quæst. illustr. XXXVII. n. 1. seqq.

vel patrimoniale saltem, sed legitimum atque civile, seu, vt cum G R O T I O loquamur, qua negatam alienandi facultatem, usufructuarium; proptereaque ad publicam salutem & conseruationem illius administrationem adtemperari par est. *

§. XV.

De feudis maioribus sine Ordinum consensu nequit Imperator statuere.

Hinc in Capitulationibus Cæsareis cautum. **
*Wenn auch inskünftige Leben dem Reich durch Todesfalle oder Verwürrung eröffnet, und lediglich beim fallen werden, so etwas merckliches ertragen, als Churfürstenthümer, *** Fürstenthümer, Graffschafften, Herrschafften, Städte, und dergleichen, die sollen und wollen vvir, die Churfürstenthümer, ohne des Churfürstlichen Collegii, die Fürstenthümer, Graf- und Herrschafften, Städte, und dergleichen aber, ohne der Churfürstlichen, Fürstlichen, auch (Wenn es nemlich eine Reichs-Stadt betreffen thut) Stadtischen Collegisrum, Vorwissen und Consens, ferner niemanden leyhen, auch niemanden einige expectanz oder Andvartung darauf geben. &c.*

§. XV.

* Adi CONRINGIVM, de Finibus Imperii cap. XIX. in fin. alibique passim. ITTERVM, de Feudis Imp. cap. VI. §. 4.

** Conf. Capitul. FERDINANDI IV. & LEOPOLDI, artic. XXX. IOSEPHI. art. XXIX. Augustisf. CAROLI VI. artic. XI.

*** Mirum sæpe numero visum, sapientissimos Iureconsultorum, CARPZOVIVM, STRVVIVM, STRYKIVM, alios, contra omnem rationem, contraque certissimam Imperii obseruantiam, Electoratus vacantes heic voluisse exceptos; quorum tandem error sanctione hac Imperii publica profligandus fuit.

§. XVI.

* Pari modo ex dictis consequitur, nefas esse Imperatoriae Maiestati, feuda Imperii, vel alia bona, *De alienatione feudorum Imperii.* sine consensu Ordinum alienare, hoc est, ut ego interpretor, ex nexu communis reipublicae eximere, & in extraneos transcribere principes. Constat equidem quid super hac re disputauerint summi nominis viri, HERMANNVS CONRINGIVS, & IO. STRAVCHIVS. Ad quos in concordiam reducidos, nescio an faciat distinctio, inter alienationes rerum proprie sic dictas, atque infeudationes principibus Imperii factas; quarum illae quidem etiam ante tempora CAROLI V. vel expressis legibus, vel usu ac consuetudine, Imperatoribus fuerint interdictae; in hisce autem illi paullo liberiores ante istud aenum habuerint manus. Certe quod ad prius attinet, euidentissimo nobis est argumento illud FRIDERICI II. Imperatoris, in curia sollenni Herbipolensi, Ao MDCCXVI. celebrata, ex consensu principum sancitum: *Quod non liceat ulli Romanorum Regi seu Imperatori, Principatum aliquem ab Imperio aliquo modo alienare, sed oporteat eum omnes Imperii principatus in suo iure & honore illafos conseruare.* *

B 3

§. XVII.

* Integrum diploma publicae luci exposuit HUNDIVS, Tom. II. Metrop. SALISBURG. sub Rubr *Niedermünster*. Ceterum iunge CONRINGIVM, de Fin. Imp. cap. XIX. STRAVCHIVM, de Oppignor. Imperii. cap. IX. ill. GVDLING, de cod. argum.

§. XVIII.

*Capitulatio-
nis Carolinæ
in hanc rem
verba.*

Vtcunque autem res ante tempora CAROLI V. comparata fuerit, certe ab illius ævo in hunc vsque diem extra omnem dubitationem collocatum est, non solum alienationes omnis generis, verum etiam opignorationes feudorum, aliorumque Imperii bonorum, Imperatoribus, citra consensum curiæ Imperialis, h. e. Ordinum & Parium Imperii, negatas esse. Quam in rem facit imprimis Capitulatio nouissima, Articulo X. in verbis: *Weiter und insonderheit sollen und wollen wir dem Heil. Römischen Reich, und dessen Zugehörigen, nicht allein ohne Wissen, Willen und Zulassen der Churfürsten, Fürsten und Stände sembtlich nichts hingeben, verschreiben, verpfänden, versetzen, noch in andere VVege verauffern oder beschwören, sondern uns auch alles dessen was etwan zur Exemption und Abreißung vom Reich Vrsach geben könte, insonderheit der exorbitirenden Priuilegien und Immunitaten enthalten; vielmehr uns aufs höchste bearbeiten, und allen möglichen Fleiß und Ernst fürwenden, dasienige so davon kommen, als verpfändete und verfallene Fürstenthümer, Herrschafften und Lande, auch confiscirte und ohn-confiscirte merckliche Gütber, die zum Theil in anderer fremder Nationen Hende obngehörlicher VVeisse erwachsen, zum förderlichsten wiederum darzu zubringen, zu zu-eignen, und dabey bleiben zu lassen. &c.* vbi in sequentibus etiam de feudis extra Germaniam, præsertimque in Italia sitis, fartis tectis conseruandis, fidem dat Augustus noster.

§. XIX.

§. XIX.

Quod de alienatione bonorum Imperii immediata- *Quid iuris in*
 torum dictum, idem quoque de transmutatione feu- *transmuta-*
 dorum ecclesiasticorum in secularia, vel contra secu- *tione feudo-*
 larium bonorum in ecclesiastica, itemque de resigna- *rum Imperii?*
 tione iuris dominii directi in extraneos principes fa-
 cta, intelligendum venit; siquidem nihil hac parte in-
 consultis Ordinibus, eorumque ingratiis statuere Im-
 peratorem posse, certissime constat. Quam in rem
 conferri meretur articulus X. Instrumenti Pacis Westp.
 Osnabr. vbi §. 1. dicitur: *Ideo Casarea maiestas de*
consensu Electorum, Principum, & Statuum Imperii con-
cedit, &c. Alibi habetur: *Imperator de consensu totius*
Imperii concedit, vid. §. 6. & 7. cit. art. X. Aliquando
 etiam dicitur: *Imperator cum Imperio, vel Imperator &*
Imperium &c. vide §. 9. cit. loc. & Instrumentum Pa-
 cis Westph. Monasteriens. §. 72. 73. 78. & 79. *

§. XX.

Ab Augustissimo Imperii Capite ad celsissima *An Imp. Prin-*
 eius membra descensurus, principio ad illam deuoluor *cipes in alie-*
 quæstionem: an Principes Imperii vel totum principa- *natione sua-*
 tum, vel partem eius alienaturi, Imperatoris consen- *rum ditio-*
 sum requirere teneantur? Equidem in diuersa sen- *sum Caesaris*
 tentia- *consensu*
opus habe-
ant?

* Add. MAVRITIVS, de Sæcularisatione Bonor. Ecclef.
 cap. VIII. SCHOPPIVS, in Thesauro feud. pract. cap. II.
 sect. X. obs. 3.

tentiarum castra heic transeunt iuris publici interpretes. Sunt, qui ex eminentissimis Statuum Imperii iuribus, quodve Electoratus, Ducatus, ac Comitatus suos in modum quendam *Autokratias*, cum sublimi territorii iure possideant, & in quibusdam adeo causis parem summis cum principibus habeant potestatem, etincere conantur, nequaquam eos hac parte adstrictos esse ad consensum & adprobationem Imperatoris, sed proprio ex libitu atque suoapte arbitrato omnia disponere posse. *

§. XXI.

Diversa Doctorum iudicia.

Ex aduerso haud paucos reperias, qui communia iuris Longobardici placita, II. F. 52, & 55. de prohibita feudi alienatione, ad illustria quoque Imperii feuda sine vlla adplicant distinctione, & ad hanc iuris normam, tanquam indubitata ac fallere & falli nesciam cynosuram, non minus ac cetera inferioris generis beneficia, exigere eadem consueverunt. Hi igitur diserte tradunt, nefas omnino esse Principibus ac Statibus Imperii, vel ipsum principatum aut territorium suum, vel etiam insignem eius atque notabilem partem, sine expresso consensu Imperatoris, vel prorsus alienare, vel pignoris saltem subiicere nexui. Quod quidam adeo usque

* Conf. MERCKELBACH. ap. KLOCK. Tom. I. Confil. II. n. 146. seq. FRANTZKIVS, in Consilio quodam Msto quod per excerpta exhibet STRVIVS in S. I. F. c. XIV. aph. 29. n. 5. STRYK. de Oblig. feud. consensu munit. c. II. n. 9.

que verum esse contendunt, ut alienationem vel totius feudi Imperialis, vel partis duntaxat, absque Cæsaris, tanquam Domini directi consensu factam, ipso iure nullam esse sustineant. *

§. XXI.

Mea quidem sententia multum interest, vtrum *Nostra sententia.* de ipso principatu ac territorio, an vero de quadam tantummodo eius parte, quæstio sit. Et ipsius quidem principatus vel comitatus, aut præcipuæ saltem eius partis alienationem, inconsulto Imperatore factam, iuris publici pariter ac feudalis rationi aduersam esse, utique persuasum habeo. Ceterum quod ad alienationem vel oppignorationem partis, exempli gratia, præfecturæ cuiusdam, attinet, haudquaquam illustres Imperii vasallos in eas angustias redigendos esse opinamur, ut nihilo maiorem libertatem hac parte, quam alii inferioris ordinis vasalli, vindicare sibi possint. Sane enim indubitatus ille, quo Imperatori atque Imperio deuincti sunt nostri Principes, feudalis nexus, vel ex sola renouandæ Imperialis inuestituræ necessitate, eidemque annexo fidelitatis iuramento, apertissime conspiciendus, haud patitur, ut immensam, nullisque finibus aut limitibus circumscriptam potestatem, eis ad-

C

tri-

* RVS DORFF. in Vindic. caus. Palat. cap. XII. PFEIL. Conf. LXXVIII. ZIEGLER, de Iur. Maiest. Lib. I. cap. IV. n. 27. seq. Dn. a SECKENDORFF, P. II. des teutschen Fürsten-Staats, cap. 3. n. 6.

tribuamus. Rursum sublimis illorum dignitas, & a priscis Longobardorum institutis multis parasangis distincta superioritatis territorialis indoles, non fert, ut contra vsum & observantiam Imperialem, secundum vero illa indefinite pronunciare valeamus. *

§. XXII.

Quid de consensu illustrium agnatorum?

Quamvis vero Principibus Imperii integrum sit, res quasdam valide oppignorare, etiam non adhibito Imperatoris consensu: alia tamen prorsus ratio est, si de consensu illustrium agnatorum, intuitu quidem feudi veteris, quaestio instituat. His namque ex pacto primi adquirentis, & providentia primi constituentis eiusmodi quaesitum est ius, quod neque in totum neque pro parte inuitis, ac non consentientibus, potest auferri. Hi ergo, devoluto ad se ordinis successorii beneficio, actione successoria feudali experiuntur, beneficiumque autum, nullo refuso pretio, nulla contracti aris alieni facta solutione, a quolibet possessore vindicant. ** Quin &, si debitum hereditarium soluerint agnati successores, actione negotiorum gestorum id repetere possunt ab heredibus allodialibus, utpote emtori vel creditori, rem quidem feudalem

* Consulatur omnino IO. GVIL. ITTERTS, de Feudis Imperii, cap. XXIII.

** II. P. 45. ibique interpretes. GAIL. L. II. Obs. 154. n. 1. STRVV. S. I. F. cap. XIV. aph. 29. CARPZ. P. II. C. 46. Def. 2.

lem fuisse haud gnaro, ad evictionis praestationem obligatis.

§. XXIII.

Hæc ita regulariter obtinent. Ceterum non dif- *De Obliga-*
fitemur, dari casus quosdam exceptos, ubi scilicet *tione succes-*
Principes, alique successores illustres, tenentur ad so- *oris feuda-*
lutionem cuiusunque debiti, etiam citra eorum con- *lis citra suum*
sensum a prædecessore contracti. Quo loco inprimis *consensum,*
habendum est, si per pacta familiarum id actum sit; *remissum.*
itemque si ex dispositione primi acquirentis inun-
ctum successoribus id oneris probetur; porro si feu-
dum non sit ex pacto & providentia, sed mere here-
ditarium; & qui sunt casus generis eiusdem plures:
de quibus consulendi inprimis sunt CARPZOVIVS, de
Oneribus vasalli feudalibus; RHETIVS, de *Transmis-*
sione Territorii; PREGIZERVS, de *Obligatione Successoris*
in Republica; MTLERVS ab EHRENBACH, in *Nomolog.*
Ordin. Imp. cap. 10; CASP. MATTH. MULLERVS, de *Obli-*
gatione successoris feudalibus ex facto antecessoris.

§. XXIV.

Ceterum quod de agnatis dictum, quin eadem *An ad exspe-*
quoque ratione de simultanee inuestitis intelligendum *ctatiam feu-*
sit, nulla subest dubitandi ratio. De eo autem quæri- *dalem opus*
tur: an consensus vasalli possessoris requiratur, ut Ex- *sit consensu*
spectatiua, quam vocant, feudalibus valeat? Sunt qui *vasalli pos-*
affirmantem sententiam variis stabilire laborant argu- *essoris?*
mentis,

mentis, inprimisque vrgent improbum captandæ mortis alienæ votum; & quod in lege finali *Cod. de Pactis*, statuit IUSTINIANVS: *in alienis rebus, contra Domini voluntatem aliquid fieri vel pacisci, secta temporum nostrorum non patitur. Adde L. XV. Cod. eod.* Præterea pronocant ad cap. I. F. XXVII. ibi: *Si quis inuestierit aliquem de feudo sui militis viri Placentini prorsus asserunt, hanc inuestituram non aliter valere, nisi eo consentiente, cuius erat feudum.* Conf. pluribus. D. GOTHOF. STRAVS, *de Iure expectatiue*, §. XV. seq. D. SIGISM. GOTTLIEB. HILLIGER, *de necessitate consensus vasalli in expectantiam feudi a domino concedendam*, §. XII. seq.

§. XXV.

Negans decisio.

Verum, licet expediti iuris sit, dominum non posse ius vasallo quasitum, sine legitima causa eidem auferre, ideoque nefas illi esse, cuiquam *puram* feudi ab altero possessi vel promissionem facere, vel inuestituram, nisi possessor consentiat; quem casum respiciunt, quæ ex iure feudali Longobardico & Saxónico opponuntur capitula: hoc tamen manifestum & sanæ rationi conueniens est, recte promittere nos aut pacisci circa res nostras in *eum casum*, quo extinctum fuerit ius alteri in eas constitutum. Iam quidem hæc est contractus feudalis natura ac indoles, vt feudum sub certis in iure expressis euentibus pleno iure reuerti ad dominum debeat. Qua propter nihil quidquam impedimento est domino, quo minus in eiusmodi

modi euentum ius quoddam in re, plenissimo dominio ad se pertinente, alteri possit concedere, etiam sine consensu eius, cuius nihil amplius interest, quique adeo nullo idoneo munitus est ad contradicendum fundamento. Quam in rem clarissime faciunt textus Iuris Longobardici II. F. XXVI. §. 2. ibi: *Moribus receptum est, dominum de feudo militis sui, quod post mortem ipsius ad dominum reuerti sperabatur, in alium militem inuestituram facere posse: quæ inuestitura tunc demum capiet effectum, si feudum domino aut heredi suo fuerit apertum.* Compara etiam II. F. XXXV. ibi: *si fecerit inuestituram sub tempore vel conditione, quo feudum sibi aperiatur, valebit inuestitura, etiam sine voluntate vasalli facta:* itemque I. Feud. XXVII. in fin. Ad argumenta contraria respondent auctores paulo ante laudati; quibus adde omnino SCHILTERVM, in doctissimo ad *Ius Feud. Alemann. Commentario, cap. XIX.*

§. XXVI.

Sed circumscribenda tamen quibusdam limitibus *Eiusdem limitationes.* est propugnata a nobis sententia. Et primo quidem ex superioribus, §. XV. huc repetendum venit, quod virtute capitulationis suæ non possit cuiquam expectatiuam de feudo quodam præcipui ordinis concedere Imperator, sine summorum Imperii Collegiorum consensu: utque maioris partis suffragia hac in re pro votis omnium ac singulorum reputantur: ira si non expressam feudi hoc tempore possessor consensus sui fecerit

cerit declarationem, certe is reliquis accessisse præsumitur. Adhæc usu & obseruantia, vel etiam convenientis pactis inualuisse potest, ut dominus, citra consensionem vasalli possessoris, nequeat vel futuram successionem cuiquam promittere. Inprimis autem hoc casu requirendus erit consensus possessoris vasalli, si non nudam successionis spem cuiquam fecerit, aut in futurum euentum inuestierit dominus, sed ipsam feudi possessionem vere vel fide tradiderit: quæ quidem simultaneæ inuestituræ species, adeoque nuda expectatiua pinguior est. *

§. XXVII.

*Expectatiua-
rii an requi-
ratur consen-
sus.*

Difficilioris inspectionis quæstio videtur, an si princeps alicui expectatiuam in feudo concessit, ad alienationem vel oppignorationem beneficii, huius consensu opus sit; & annon iste, eueniente successionis casu, feudum alienatum reuocandi ius habeat? Cui vicinum & illud *quæritur*: si feudum nouum iure feudi antiqui concesserit dominus, hoc scilicet effectu, ut in eo collaterales agnati succedant, perinde ac si a maioribus esset quæsitum, num illud sine istorum consensu possit alienari? Et dubitandi quidem rationem præbet, quod de agnatis iure nostro feudali generatim cautum reperitur, eos propter succedendi ius, quod ex inuestitura nacti sunt, & contradicendi potestatem habere

* V. ROSENTHAL de Feudis, cap. IV. concl. IX. n. 1. SCHRADER, P. III. cap. 2. n. 19. BOCERVS, de Inuestit. cap. 5. n. 15.

bere, & feudum, posthabito ipsorum consensu alienatum, reuocare posse. Nam etiam in proposito succedendi ius vel ex pacto, vel ex inuestitura, sub conditione illa facta, adeptus quis est: par itaque videtur, vt feudo sine consensu eius alienato, etiam potestas contradicendi aut reuocandi, perinde vt agnato successuro, competat. Vide textus iuris feudalis in hanc rem facientes indicantem HARTMANN PISTORIS, Lib. II. Qu. XXVIII. n. I. & seq.

§. XXVIII.

Verum hisce non obstantibus negatiua sententia *Negans sententia venior.* verior est. Et quod ad expectatiuarium quidem nudum attinet, ille nullum aliud, quam ius ad rem, neque actionem aliam, nisi personalem contra dominum, & quidem tum demum habet, vbi conditio impleta fuerit. Itaque de iure communi pariter atque Saxonico indubitatum esse communiter concludunt Doctores, expirare, illam successionis spem, vbi vasallus possessor de consensu domini alienauerit feudum, cuius intuitu expectatiua alteri concessa erat: quemadmodum illi alias quoque, nulla expectatiuarii habita ratione, seniore permittente, integrum est nihil non statuere de feudo, cuius inuestitura alicui citra suum consensum facta * vt tamen actio ad interesse aduersus dominum, ei qui ius expectatiuæ impetrauit, in saluo maneat.

* HART. PISTORIS, cit. loc. REVSNERVS Lib. III. Conf. 23. n. 12. seq. RHETIVS in Comment. ad Ius feud. Lib. I. T. III. n. 10. seq. BRUNNEM. Cent. III. Dec. 3.

neat. Intuitu autem feudi noui, iure veteri concessi, consentiens itidem est interpretum doctrina non prius effectum feudi antiqui, reuera ac sua natura talis, illud sortiri, quam delato ad agnatos illos putati uos, aut simultanee inuestitos, ipso successionis iure. Quibus ita comparatis, poterit omnino vasallus, domino consentiente, feudum alienare, illis quamlibet dissentientibus. Plane si cum agnatis hoc nomine certæ pactiones sint initæ seruandas illas esse nemo dubitat. ROSENTHAL, *cap. 2. concl. 15.* ANTON. *Disp. feud. I. §. 5. lit. E.* HARTM. PISTORIS *cit. loc. & qu. 44.* HORN. *in IPr. Feud. cap. III. §. X.*

§. XXIX.

*Quid si plures
sint domini?*

Proximum est ut videamus, quid iuris sit, si plures sint Domini, vel eiusdem generis, vel quorum alter est immediatus, alter mediatus, an scilicet omnium consensus sit necessarius? Et quod priorem casum spectat, e. g. si plures sint domini heredes, omnium consensus erit impetrandus, quod adeo verum est, ut si forte vnus, vel alterius consensus non interuenierit, feudum alienatum pro rata committatur, II, F. 38. Circa alteram quæstionem in varias sententias abeunt Doctores. Verior autem & in praxi receptior est opinio, solius domini immediati consensum requiri, ideoque ad probationem senioris supremi seu mediati, non esse necessariam. De Rationibus huius decisionis videri possunt KOHLIVS, *de subfeudis, cap. 4. n. 45.* STRICKVS
de

de Oblig. Feud. Conf. mun. cap. II. n. 50. seq. qui etiam numero 45. de consensu procuratoris domini disputat.

§. XXX.

Sed hæc exempli gratia, ad illustrationem principii, quod superius de consensu feudali, ratione subiectorum spectati, collocauimus, proposuisse sufficiant. Vnum tamen submonere liceat: nimirum quamquam non sum in ea vel hæresi, vel opinione, ut creditur dominus. *Fidem contractus feudalis, æque ac vasallus, prestare tenetur dominus.* dam, dominum & vasallum in omnibus teneri ad paria, proptereaque ex iisdem causis, quibus vasallus dominio vtili excidit, dominum quoque priuari posse dominio directo; quin potius textus in hanc rem communiter excitatos, nimirum II. F. VI. item II. F. XXVI. §. domino & II. F. XLVII. vel superstitiosos, vel spurios, vel minus intellectos esse, in ipso congressu disputationis monstraturus sum: certissimum tamen est, quod ad contractum feudalem, atque inuestituræ pacta attinet, iura domini & vasalli paria esse atque reciproca. Qua ex re, nisi me omnia fallunt, ad committendam turpissimam illam, a dicto secundum quid, ad dictum simpliciter fallaciam, communis interpretum schola seducta fuit. Hinc vero manifeste consequitur, regulariter nihil quidquam mutationis, vel in contractu feudali, vel in ipso beneficio, suscipere in præiudicium vasalli dominum posse, citra huius consensum. Vnde variarum resolutio quæstionum, v. g. de alienatione vasallorum, de transcriptione domini directi in alium, &c. vel me tacente patescit.

D

§. XXXI.

§. XXXI.

*De Obiecto
consensus
feudalis re-
gule genera-
les.*

Ordinis ratio postulat, ut nunc consensum feudalem obiective quoque spectemus, hoc est, ad negotia transeamus, in quibus aliorum adprobatione opus est. Labet autem heic etiam catholicum aliquod ponere principium, ex quo varii generis conclusiones pro-
no velut alueo sponte fluant. Est vero hoc sequens: Quodcunque negotium sic est comparatum, ut in eo versetur vel domini, vel vasalli, vel agnatorum etiam ac simultanee inuestitorum præiudicium, in illo etiam requiritur consensus eorum, quorum interest. Ex ad-
verso: quodcunque negotium ad utilitatem feudi tendit, saltemque nullo cum alterius cuiusquam detrimento ac præiudicio coniunctum est, illud etiam citra alterius consensum efficaciter vel ab ipso domino geritur, vel a vasallo, atque agnatis.

§. XXXII.

*Istarum de-
claratio.*

Ratio utriusque regulæ per se satis est manifesta. Ex priore autem illa consequitur, nefas esse vasallo sine consensu domini feudum vel vendere, vel oppignorare, vel permutare, vel in dotem aut in solum dare, vel deterius reddere, vel per ultimam voluntatem in alium transferre: Similiter haudquaquam concessum esse domino beneficio sine legitima causa clientem priuare, legem contractus proprio ex libitu mutare, in feudi possessione vel fructuum perceptione eum turbare, seruitia augere, & quæ sunt similia. Ex altera autem regula deducitur, quod possit vasallus,
non

non adhibito senioris consensu, feudum locare, in subfeudum dare, tempestiue ac citra fraudem refutare, de eo conseruando transigere, atque in vniuersum ea omnia facere, quæ conducunt ad augendos sine iniuria domini & agnatorum feudalis prædii fructus. Plane vti etiam domino, præsertim in feudo dato seu beneficatio integrum est, iuri pro se introducto renunciare, plenumque feudi dominium concedere vasallo. *

§. XXXIII.

Speciatim illud quoque ex dictis manifeste euincitur, non posse a domino ac vasallo possessore transmutari feudum in allodium, nisi consentiant illius pariter atque huius agnati. His enim per primam inuestituram tam firmum quæsitum est ius, vt sine eorum culpa aut consensu mutatio quædam suscipi non possit. ** Idque adeo verum est, vt nec princeps inter eos, qui sunt eiusdem familiæ & agnationis proxima, ipsis inuitis, talem mutationem facere queat. *** De simultanee inuestitis idem asserendum venit. Successit enim coniuncta manus in locum agnationis, atque per omnia naturam eius est adepta, ita vt etiam ab agnatione ad simultaneam inuestituram argumentum valide ducere liceat. Loquor autem hic de inuestitura, purum vasallo ius tribuente, non de conditio-

De Transmutatione feudi in allodium.

D 2

nali

* Vid. LUDWELL. in Synops. feud. cap. XV. pag. 313.

** II. F. XXIX. pr. SCHNEIDEWIN, de feudis 60. v. cap. 2. n. 31. seq.

*** MENOCH. Conf. CIII. n. 56.

nali illa, in solius possessoris fauorem proprio ipsius facto impetrata. *

§. XXIV.

*An dominus
loco seruitio-
rum feuda-
lium exigere
possit pecu-
niam?*

Quid vero, si dominus loco seruitiorum militari-um, quorum præstatio vasallis non nisi imminente vel durante bello incumbit, certum quendam annuum canonem solui iubeat; ita tamen, ut in ceteris priscam naturam ac indolem suam retineant prædia feudalia? Sane primo intuitu citra consensum vasallorum eiusce- modi mutationem, iure quidem propitio, fieri haud posse, dicendum videtur. Principio enim in eo redditur istorum conditio deterior, quod loco seruitio- rum equestrium, per plurium decursum annorum vix ac ne vix quidem semel præstandorum, annuis pens- rationibus fiant obnoxii; quum tamen plerumque du- rius sit soluere pecuniam, quam personale seruitium seu ministerium præstare; quoniam hoc quidem semper in promptu est, data valetudine secunda, quemadmodum contra, hac aduersa, in promptu quoque est excusatio legitima; pecuniæ autem comparatio plerumque est dif- ficilior. Deinde vasallum ultra determinatum in lit- teris clientelaribus modum non esse prægrauandum, ipsa contractus feudalis lex & æquitas postulat. Acce- dit, quod aliud pro alio ab inuito debitore peti non possit.

XXXV.

* Vid. BORNIVS, de Transmut. feud. in allod. §. X.

§. XXXV.

Verum enim vero, sicut certissimum est, bellorum *Quæstio illa*
 suscipiendorum necessitatem, aliorumque publicorum *affirmative*
 officiorum administrationem, feudorum originis cau- *respondetur.*
 sam fuisse, quo nimirum Imperatores ac Principes for-
 tes nanciscerentur viros, quorum virtute ac strenua
 opera posset tum hostium incurfus & iniurias repel-
 lere, tum alias rempublicam in partibus eius feliciter
 gubernare: ita nemo quisquam est, qui ignoret, suc-
 cessu temporum, eorumque vicissitudine, in aliis
 omnia hæc esse mutata. Sane enim loco veterum
 militum ac vasallorum bellicorum, in plerisque regnis
 ac rebus publicis hodie alitur miles stipendiarius, ma-
 gnisque sumtibus sustentatur. Similiter qui vel in au-
 la & curia Principis, vel etiam in ecclesia, togata mi-
 litia stipendia merent, his ea omnia ex aliis præstanda
 veniunt redditibus; vasallis hodie sic dictis nihil quid-
 quam contribuentibus. Quæ cum ita se habeant;
 & vero mutato reipublicæ statu, non potuerint, non eti-
 am publica iura ac instituta mutari, sane a iuris ac
 iustitiæ regulis, præsertimque eorum intuitu, qui non
 nudi vasalli, sed simul quoque subditi sunt, minime
 alienum esse videtur, si in locum illorum prioris tem-
 poris servitiorum, exigente reipublicæ necessitate, cer-
 ta pecuniæ quantitas, ab inuitis etiam, quotannis exi-
 gatur.

§. XXXVI.

Ne quis autem inuita Themide, præsertimque *Illustratio*
 feudali, hæc a me dicta esse censeat, age, in confir- *istius argu-*
 ma- *menti.*

mationem eorum vnum alterumque proferam. Et primo quidem constat, fuisse apud Romanos quoque quandam equorum exactionem & collationem, ad militares vsus destinatorum, cuius in locum pro ratione publicæ necessitates, *aderatio* introducta, hoc est, certa pecuniæ quantitas, ab Imperatoribus indicta fuit prouincialibus. * Similiter CAROLVM M. vasallos actu non militantes, nulla habita ratione vel ætatis, vel morbi, soluere coëgisse quinque denarios annuos, ex quouis frumenti modio, indeque tanquam ex proprio censu ærarium sibi constituisse, & vocasse *Königsteuer*, ex AVENTINO refert ANDR. KNICHEN ** Pari modo a CAROLO III. *Crasso* appellato, aut si SCHVRTZFLEISCHIVM audimus, a CONRADO II. *Salico* dicto, in Const. de Expedit. Rom. totus fructus illius anni, quo vasallus seruitia non præstitit, poscitur. Eadem ratione, a CONRADO III. Imperatore, vel, ut HOTOMANNVS contendit, ab LOTHARIO Saxone, tertia pars fructuum, illius anni, quo seruitia præstari debent, pro *adoba*, seu *hofsenditiarum* nomine, in Teutonica terra constituta fuit, II. F. XL. *princ.* Postea temporis a FRIDERICO I. Imperatore tam in Italia, quam in Alemannia modus ille pecuniæ ad dimidiam partem fructuum feudi vnius anni est definitus, II. F. LIV & LV.

* Vid. tot tit. Cod. Theod. de Stratoribus, i. e. equis curandis regendisque præfectis, item Tit. de oblatione, & collatione equorum, ibique IACOBVM GOTHOFREDVM in Comment.

** De sublimi ac regio territor. iure cap. III. n. 388. seq.

LV. Denique ut olim Imperatores communem rationem imponendorum onerum, quæ generaliter per æs & libram, pro modo scilicet facultatum iniri solet, fecuti sunt: ita satis manifeste constat, hodiernos Imperatores in expeditionibus Imperii nomine, v. g. aduersus Turcam susceptis, vel secundum communem denarium, vel secundum modum veteris illius expeditionis Romanæ, de consensu quidem Ordinum, pecuniarum indicere collationes. Sed plura in hanc rem cumulare non necesse est. *

§. XXXVII.

Ad formam consensus feudalis quod attinet, est *De consensu feudali ratione formæ spectato.* ille vel verus, vel fictus seu præsumtus; verus a) alius expressus, alius tacitus; c) alius antecedens, alius consequens seu ratihabitio; denique d) alius liberi arbitrii, alius necessarius, hinc e) rursum vel ex lege, aut imperantis iussu, vel ex conuentione interponendus. Circa consensum verum expressum, verbis vel litteris declaratum, nihil quidquidquam occurrit difficultatis; istumque propter causarum feudalium grauitatem, & ad præsciendandam litigandi occasionem, semper requirit ius nostrum feudale Mecklenburgicum, Titulo vigesimo, artic. XX.

§. XXXIIX.

* Vid. Dn. de COCCOI, in Diss. de Adoha. LVEDECKE de Aderatione. ROSENTHAL de feud. cap. III. conclus. 23. vbi ex veteribus docet, quod Baro, ad seruitium feudale obstrictus, favore publicæ utilitatis cogi possit, ut seruiat in pecunia.

§. XXXIIX.

Ex sola scientia & silentio non inducitur consensus feudalis.

Grauior autem est de vi & efficacia consensus taciti disceptatio. Et primo quidem expeditum est, ex sola scientia, vel silentio, nullo voluntatis & adprobationis concurrente signo alio, consensum tacitum elici non posse. Est namque silentium mera negatio; atque tacentis medius quidam status, inter fatentem, & negantem; quod recte sic efferunt iuris nostri auctores: *qui tacet, non utique fatetur; sed tamen verum est, eum non negare.* * Multo minus autem nuda scientia aut silentium eius, cuius ius in se saluum est, pro consensu haberi poterit. Itaque agnatus, quo sciente & tacente vasallus possessor feudum vel vendidit, vel pignori supposuit, iuri successionis ac reuocationis renunciassse minime videtur: tacuit enim non ideo, ut consentiret, sed quia sciebat ius suum ubique saluum esse: arg. L. 8. §. 15. D. *Quibus modis pign. solu.* Similiter etiam sola domini scientia, feudum alienari, consensum eius non inducit. R. STRUVIUS, in Synt. Jur. Feud. cap. XIII. aph. 2.

§. XXXIX.

Scientie ac silentio accedens factum verum inducit consensum.

Alia prorsus ratio est, si non sit nuda scientia, aut silentium nudum; sed factum aliquod accedat, quod in signum voluntatis & adprobationis communiter solet accipi. Sane enim hoc casu verum est tritum illud vulgari sermone prouerbium: *qui tacet, consen-*

* L. 142. de Reg. Iur. Cap. 44. cod. in 6.

sentire videtur. Namque ubi consensus inducitur ex facto quodam alio, quam nudo silentio, illo casu patientia, & silentium, seu omissa protestatio & contradictio, pro consensu omnino habetur. Merito quippe quilibet sanæ mentis homo id voluisse censetur, quod facta eius indicant: veluti si quis, ceu fideiussor tutoris, patiatur nomen suum in actis scribi, neque contradicat, utique in obligationem consensisse recte indicatur. Vide legem quartam §. fin. D. de *Fideiusfor. tutor. & curator.* ubi respondet *VLP. IANVS: Fideiussores a tutoribus nominati, si presentes fuerunt, & non contraxerunt, & nomina sua referri in acta publica passi sunt, equum est perinde teneri, atque si iure legitime stipulatio interposita fuisset.* *

§. XL.

Quibus ita sese habentibus, minime dubitare licet, quin tacitus etiam domini vel agnatorum, ipsis videlicet rebus ac factis declaratus consensus, in negotio feudali quandoque sufficiat, illudque reddat validum. Vnde facile patet, quid de nobili illa quaestione sit sentiendum: annon dominus & agnati praesentes alienationi, contractumque subscriptione sua corroborantes, in alienationem consensisse videantur? Et quidem communis feudalis iuris interpretum schola id negat, dominumque, subscriptione sua haud quidquam obstante, vassallum feudo priuare, agnatum vero, deuoluto

*An dominus
& agnati
contractui
subscriben-
tes, in hunc
consentiant?*

E

luto

* Conf. plurib. *IACOB. GOTHOFREDVM*, in *Comment. ad cit. Reg. Jur.*

luto scilicet ad se ordinis successorii beneficio, illud ab emtore reuocare nihilominus posse, contendit. * Verum argumenta, quibus ad hoc euincendum vtuntur, non probant, quod debent. Namque falsum est, hoc casu domino agnatisque saluum, quod antehac habuere, ius esse, non obstante alienatione ac translatione in extraneum facta; falsum quoque, dominum atque agnatos alienationi hoc casu contradicere neque potuisse, neque debuisse; quippe quod ille magis vt iudex contractum confirmasse, hi autem magis vt testes nomina sua subscripsisse videantur. Quæstio enim est de domino atque agnatis, qua talibus: hinc in dubio, hoc est, vbi super iuris sui reservatione haud protestati sint, neque expresse, confirmationis tantummodo ac testimonii causa, sua se nomina addidisse significauerint, etiam qua tales negotio illi consensum accommodasse, ex subscriptione sua merito iudicantur. Est enim hæc efficacissimum pariter atque communissimum voluntatis nostræ signum; & qui instrumento subscribit, perinde ei, dummodo contenta eius intellexerit, consentit, ac si sua manu scripsisset. ** Quibus accedit, quod diuersæ illæ personarum qualitates in subscribentibus haud vsque concurrant. Quid enim, si dominus feudi non simul sit dominus regionis aut iu-

* Conf. H. HISTORIS L. II. Qn. VII. n. I. CARPZ. P. II. Conf. 48. Def. 6. STRYK. in Exam. Jur. Feud. cap. XIX. qu. 10. & cap. XX. qu. 17.

** Conf. BARDILI, in Tract. de subscriptione, cap. VIII. COCCHEIVS, de Silentio, th. XIV. seq.

iudex ordinarius, ad quem spectat contractus confirmatio? quid, si totum negotium in iudicio publicaue auctoritate gestum, vbi priuata testium fides non opus est? Demus autem licet, eas qualitates concurrere; certe in hoc subscriptionis actu non nisi conceptu differunt; quem proinde exprimere debuissent subscribentes; quandoquidem contra eum, qui clarius loqui potuisset ac debuisset facienda est interpretatio. Sed hæc hæctenus salua magnorum virorum, qui communiter dissentiunt, auctoritate, salisque specialibus legibus ac moribus, in alienationibus, præcipue, ceterisque grauioris momenti ac præiudicii causis, expressum domini & agnatorum consensum requirentibus, a me disputata sint. Certe tacitum consensum etiam in feudalibus negotiis admittunt VULTEIVS, SCHRADERVS, ROSENTHAL, RAVCHBAR, MTNSINGER, PRVCKMANN, alii, STRICKIO in Dissert. de Oblig. feud. conf. munit. cap. III. n. 38. laudati.

§. XLI.

Fictus consensus spectatur in omnibus causis feudalibus licitis, ex quibus sine vera eorum, quorum *De consensu ficto.* interest approbatione, ex consensu legibus aut moribus propter æquitatem inducto seu præsumto, valida nascitur obligatio & actio. Causæ illæ generatim vel ad necessaria onera, feudo absque speciali oppignoratione inhaerentia, vel ad ea quæ in vtilitatem feudalis prædii conuersa sunt, referuntur, atque tum a domino in casum feudi aperti, tum a quolibet successore feudi

dali, veniunt præstanda. Sic quum feuda Germaniæ hodierna maximam partem quondam fuerint allodia; in allodiis autem non filii tantummodo, sed & filia omnesque per foeminini sexus cognationem iunctæ personæ pari modo succedant, ea ex re euenit, vt non solum filiabus atque sororibus defuncti vasalli, dos vel legitima, sed & viduis certa bonorum pars, dotalitii nomine, ex feudo debeatur. Eodem quoque loco habenda sunt, quæ in feudali prædii vtilitatem & emolumentum erogata; item residuum pretii, quo illud est comparatum; mercedes famulorum, qui in feudo seruitia præstiterunt; & quæ sunt huius generis alia, quibus tamen ex iure Saxonico hoc addimus singulare, quod ædificia, in feudali fundo extructa, citra omnem refusionem impensarum ad successores feudales transeant. CARPZOV. P. III. Const. 31. quem etiam vide in Tractatur, de Oneribus feudal. eidemque iunge STRYK. in Exam. Jur. Feud. cap. XXI. de Obligatione ex quasi contractu.

§. XLII.

De ratihabitione.

Ceterum consensus domini & agnatorum non modo in ipso alienationis actu, sed etiam ex intervallo peti & adhiberi potest. Habet enim ratihabitio effectum iuris retrogradum, proptereaque idem operatur, ac si in ipso statim negotio fuisset adhibitus consensus. Quod tamen respectu creditoris tertii prioris sic est limitandum, vt eius intuitu non nisi illud temporis momentum, quo ratihabitio domini reuera secuta

ta

ta ac impetrata fuit, inspiciendum sit: itaque in concursu creditorum ille debet præferri, cuius obligatio, in se licet posterior, attamen iam ante ratihabitionem illam consensu domini munita fuit. Conf. pluribus ZIEGLERVS, de Ratihabitione, thes. LXXXVII. STRYK. de Obligatione feud. cons. mun. cap. III. n. 52.

§. XLIII.

Quamvis vero regulariter consensus feudalis a libero domini & agnatorum aut simultanee inuestitorum dependet arbitrio; certis tamen ex causis quandoque contingit, ut illum, etiam inuiti ac velut necessario, accommodare debeant. Et primo quidem huc spectat casus, ubi pactum aliquod, de consensu haud denegando, fidem atque expletionem istius promissi flagitat: similiter, dominus ad instantiam vassalli consensum suum iure denegare non potest, si ille ex legitima causa, v. g. propter utilitatem feudi, aut ad præstationem oneris feudo incumbentis, decenter expetatur. Pari modo, pro re nata, proque personæ vel causæ meritis, consensum agnatorum contumacium nonnunquam ex officio supplet dominus feudi. *

§. XLIV.

Reliquum est, ut paucis quoque de effectu consensus feudalis dispiciam. Hic vero in eo potissimum

E 3

con-

* Vid. WURMSER. L. I. Obs. 16. t. 51. FRIED. a SANDE de Feud. Geldria Tit. 2. c. 1. n. 7. STRYK. in S. J. E. c. 13. aph. 12. n. 6. SCHOPPIVS in Thesaur. feud. cap. II. Sect. 10. Obs. 7.

consistit, ut omnis vasalli dispositio de feudo valeat, quæ alias non solum irrita, sed pro re nata etiam cum notabili poena, hoc est, ipsius feudi priuatione, coniuncta foret. Generatim vero consensus domini & agnatorum, circa obligationem atque oppignorationem feudi interpositus, id operatur, ut in casu vel aperturæ, vel successionis feudalis, non solum agnoscere talismodi hypothecam in feudo constitutam, sed etiam ipsum debitum vna cum usuris, omnique eo quod alias creditoris interest, soluere teneantur. * Eadem ratione manifeste constat, agnatis, si consenserint alienationi, iurique adeo suo, quod in feudo habuerunt, renunciauerint, nullum ad hoc amplius dari regressum, II. F. 26. §. *Titius*, quod verum est, siue in ipso alienationis actu, siue ex interuallo consensum dediderit; & siue hic fuerit expressus, siue tacitus, siue præsumtus. COTHMANN. Vol. II. Resp. XCI. n. 41. seq. KÖPPEN., Decis. 54. num. 67.

§. XLV.

Cui non obstat clausula: saluo iure principis.

Necquidquam vero impedimento est illi effectui, tametsi dominus consensui ac confirmationi contractus adiecerit clausulam: *saluo iure nostro*. Hæc quippe id tantum operatur, ne feudum ex alienatione vel oppignoratione mutetur, atque vel porsus intereat, vel adscititiam quandam induat qualitatem; sed ut potius in eodem statu persistat, atque ex eo seruitia, alia-

* HART. PISTORIS L. II. Qu. 156. n. 9. CARPZ. P. II. cap. 46. D II. KÖPPEN., Decis. 39. n. 28.

aliaque feudi onera perinde ut antea præstentur, omniaque iura domino in ceteris illibata ac integra permaneant. Itaque si creditor, consensu domini munitam habens hypothecam, possessionem feudi nactus fuerit, non potest declinare servitia feudalia, multo minus in dubium vocare ipsum dominium directum. COTHMANN Vol. II. Resp. XCI. n. 41. STRICK. in Disput. de Saluo Iure Principis. cap. 3.

§. XLVI.

Ex illis quæ hactenus proposita sunt manifeste *Consensus est adparet, omnem consensum inuoluere quandam iuris strictæ interpretationis.* sui renunciationem. Quandoquidem autem hæc semper est strictissimæ interpretationis: ita hinc quoque intelligitur, consensum etiam tam domini, quam agnatorum, strictioris esse explicationis, neque propterea facile de casu in casum, aut de persona in personam extendendum. Ex quo recte inferunt Doctores, quod, si vassallus domini consensum impetrauerit ad vendendum, nequeat ille huius virtute feudum oppignorare; per oppignorationem enim deterior sit causa domini, quam facta venditione; siquidem illo casu, feudo quidem aperto, ad solutionem æris alieni dominus obstringitur, hoc autem non æque. * Similiter, si dominus consenserit, ut Caio vendas feudum, nefas erit ut hoc transferas in Meuium; quoniam limitata causa

limi-

* ROSENTHAL. Cap. IX. condus. XXXIV. n. 8. 2.
BRUNNEMANN. Cent. III, Dec. 18.

limitatum producit effectum; & quo vsque dominus non consensit, eo vsque etiam non est obligatus; neque ipsi invito alius pro alio obtrudi potest vasallus. *

§. XLVII.

*De cessione
hypotheca
feudalis.*

Ex eodem fundamento deducitur, quod non possit cedi hypotheca feudalis aliter, quam accedente denuo domini directi consensu. Qua in re strictæ illi feudalis consensus explicationi hoc etiam accedit, quod in actionum ac iurium super re immobili competentium cessione, eadem requiratur sollemnitas, quæ ad ipsius rei immobilis alienationem desideratur. ** Quod tamen de sola actione hypothecaria feudali, ne ea uti possit cessionarius, capiendum videtur, non similiter de personali, aut hypothecaria allodiali. Sic in Ordin. Proceß. Saxo-Gothan. P. I. c. 18. §. 9. conceptis verbis constitutum est: *Wer ein dinglich Recht durch Verpfandung auf Gütern, die nicht Leben sind, beständig erlanget, mag solches auch andern verpfanden: Das dingliche Recht aber, so einer mit Consens des Lebens-Herrn auf ein Leben-Gut erlanget, soll er, ohne erlangten neuen Consens, auf andere zu transferiren nicht be-*

* SCHRADERVS, de Feud. P. VIII. c. IV. n. 14.

** TIRAQUELL. de retract. proximit. §. I. al. 7. FRIED. a SANDE ad consuet. feud. Geldr. T. II. c. 4. §. 2. n. 12.

besugt seyn. * Quo tamen loco, ad obtinendum actionis hypothecariae fructum utilis succurrit cautio, ut cessionarius, præter instrumentum cessionis, sibi dari curet mandatum simplex, ex eoque hypothecam iure & nomine cedentis persequatur. Quæ ipsa cautio etiam in causis, alioquin ex tabulis iurium cessibilium exclusis, cessionario potest esse subsidio. **

§. XLVIII.

Quæ de consensus feudalis necessitate & inter-^{Superioris}pretatione adhuc disputauimus regulariter in omni ^{doctrina de-}feudo, etiam si hoc fœmineum, vel hereditarium mix-^{claratio.}tum sit, procedunt: improprietas enim nota, æque ac ipse consensus feudalis, strictissimæ est interpretationis; proptereaque feudum improprium in vna parte, non statim etiam tale esse censetur in alia. Verum diuersa tamen ratio est in feudo absolute hereditario, *wenn es ein frey eigenthümliches Lehn-Gut ist*, itemque in feudo alienabili, quippe in quibus saltem denegare consensum, si quidem hunc petere vasallus teneatur, nequit dominus, isque alias quoque laxioris est interpretationis. Similiter exceptionem patitur superior regula, si consensus domini ad alienandum generaliter impetratus, neque etiam ad certam aliquam personam in eo expressam fuerit restrictus. Sane enim hoc casu non dubitandum, quin & omnis alienationis species subin-

F

telli-

* Conf. ROSENTHAL. cap. IX. concl. 33. OBRECHT. in Tract. Feud. L. III. c. 8. n. 60. MARTINI, in Comment. ad Ord. Proc. Saxon. T. XLVI. §. 7.

** Dn. de BERGER in Resol. LL. Obst. ad Lauterb. tit. de hered. vel act. vend.

telligatur, & hæc in quamlibet personam, feudi istius capacem, citra culpæ periculum, fieri possit. Quin & hoc dubio caret, consensum domini super oppignoratione interpositum, non tam extendi, quam adplicari potius iure posse etiam ad venditionem: ubicunque enim aliquid conceditur, videntur esse omnia concessa, quæ in consequentiam veniunt; tendit autem omnis contractus pignoris ad alienationem; foretque consensus domini frustraneus ac sine effectû, nisi feudi vendendi potestatem haberet vasallus; quem tamen prudenter facere non negamus, si domini consensum honoris causa reperat. Conf. L. 7. §. 1. D. de Reb. eorum qui sub tutel. HART. PISTORIS, P. I. Qu. 15. n. 39. seq. FRID. a SANDE ad Consuet. Geldr. Tit. 2. c. 4. §. 2. KOEP- PEN Decis XXXIX. n. 18.

§. XLIX.

*De consensus
feudalis du-
ratione.*

Ad effectum consensus feudalis spectant etiam quæstiones, de illius duratione, prorogatione, ac reuocatione. Et quod ad primam illam attinet, obseruandum venit, durare regulariter consensum domini, indefinite scilicet concessum, quamdiu subsistit causa, in qua se fundat; siue hæc principalis sit, siue accessoria. Sic quando vasallus, domino consentiente, pro præstanda euictione alicuius prædii obligauit feudum, quousque metuendum est euictionis periculum, eousque etiam consensus & obligatio feudalis consistit: ista vero causa cessante, v. g. si præscriptione munitus fuerit contractus, effectum quoque feudalis consensus cessare par est. vid. SCHOPPLVS in Thes. feud. pract. cap. II. Sect. X. Obs. 12. Quem-

§. L.

Quemadmodum vero plerumque fit, ut dominus, *De consensu domini ad certum tempus restricto.* vel agnati etiam, ad certum duntaxat tempus, puta biennium, triennium, &c. consensum impertiant: ita palam est ad intelligendum, hoc tempore elapso, novoque consensu haud impetrato, ius pignoris extinctum atque sublatum esse; eo quidem effectu, ut in concursu creditorum præferantur ii, quibus postea auctoritate atque consensu senioris, eadem bona feudalia fuerunt oppignorata. Quæcunque enim iura a certo temporis articulo suspensa sunt, hoc præterlapso evanescent. Et tanto quidem minus de veritate huius assertionis est dubitandum, si consensui ad certum tempus præstito, clausula cassatoria, vel annullatoria, fuerit adiecta, *dass nach Verfließung sothaner Zeit der Consens todt, abe, und nichtig seyn solle.* Verum idem, etiam citra huius clausulæ adiectionem, operatur consensus domini, ad certum duntaxat tempus interpositus: quoniam actus agentium ultra voluntatem eorum non possunt operari; atque in illis quæ sunt de genere prohibitorum, permissa ad certum tempus, postea temporis prohibita esse iudicantur. *

§. LI.

Quodsi tamen dominus ad certum quidem tantummodo tempus consenserit, sed hac adiecta clausula reservatoria: *ut finito illo tempore, vel sibi met ipsis* *Deprorogatione consensu feudalisi.* *vel*

F 2

* Consulantur DAN. MOLLER. Semestr. IV. Qu. XXIV.
ANDR. RAUGHBAR. P. II. Quæst. XXIII. CARPZ. P. II.
Const. XXIII. Def. XXIV.

vel cui hoc permiserit, integrum sit, feudum oppignora-
tum reluere, consensus huiusmodi eo usque robur &
firmitudinem obtinebit, donec vel a debitore, vel ab
ipso domino, vel permissu eius ab alio, fiat relutio.
Namque quousque dominus iure reluendi sibi reser-
uato non vitur, tacite in obligationis & pignoris pro-
rogationem, quæ extra hunc casum sine nouo domini
consensu cum effectu fieri non potest, consentire exi-
stimatur; cuiusmodi consensum tacitum, & facto ipso
declaratum, ad feudi alienationem, vel oppignoratio-
nem, multoque adeo magis ad constituti pignoris pro-
rogationem sufficere, iam supra monstraui, eaque in-
re consentientes habeo grauissimi nominis Doctores,
argumento cap. II. F. 52. & 55. sententiam hanc defen-
dentes, VVLTEIVM de Feudis Cap. X. n. 64. SCHRA-
DERVM, Feud. Parte VIII. cap. IV. n. 2. ROSENTHALI-
VM, cap. IX. conclus. 29. LTNCKERVM, Resolut. Ienens.
CCLI. illustr. BOEHMERVM, in Dissert. de Hypotheca
feudali expressa, cap. I. §. XIX.

§. LII.

De virtute
consensus
feudalis
conclusio.

Nuda domini poenitentia consensum, semel le-
gitime interpositum, reuocari non posse, exinde li-
quet, quod nemini cuiquam ius quasitum auferri queat,
nisi in poenam. Neque vero ille vel morte domini
expirat, vel creditoris, aut vasalli debitoris; sed illius
quidem successores, etiam singulares, ea quæ officii
ac dignitatis nomine facta sunt, rata debent habe-
re.

re. * Heredes autem vasalli, atque creditoris, eandem cum his ipsis repraesentare videntur personam, adeoque pari hac quoque parte cum eis fruuntur iure. Hoc adiecissem superioribus iuuat, durare consensum domini, certo quamlibet tempore circumscriptum, etiam ultra hoc, nimirum ad effectum usque rei iudicatae per executionem in bona feudalia consequendum; modo statim ac sine mora, ex quo dies solutionis venerit, actionem instituerit creditor, omnemque in persequutione iuris sui adhibuerit diligentiam. Sed plura nunc non cumulo, & temporis & instituti habens rationem.

TIBI autem

DEVS OPTIME MAXIME, SIT LAVS,
HONOR ET GLORIA.

* REGN. SIXTINI Vol. I. Conf. Marp. Conf. IX. n. 85.
SCHRAEDER. P. IX. Sect. XIV. n. 54.

F I N I S.

CLARIS.

CLARISSIMO IVRIVM CANDIDATO

SPALDINGIO

S. P. D.

IVSTVS HENNINGIVS BÖHMER.

Officium, quod sub ipso discessu a me postulasti, eo lubentius & promptius in me suscepi, quo magis etiam hoc ipso meo desiderio, meum erga Te declarandi amorem, satisfacere, atque publice ostendere possem, hos duntaxat mihi in deliciis & amicorum numero esse, qui omni animi impetu studiis, quæ mentem perficiunt, generique humano profunt, incumbunt, & solidiora vulgaribus umbram tantum veritatis præ se farentibus, præferunt. Et quoniam ab eo tempore, quo mihi innotuisti, mox animaduenterim, Te omnia illa, quæ ad veram eruditionem acquirendam desiderantur, id est, dotes animi elegantes, sitim exhauriendi quamcunque doctrinam inexplebilem, & laborem indefessum, possedisse, atque eas qualitates in rem Tuam vertisse, non potui

non

non optimum certissimumque augurium de prospero
studiorum Tuorum successu capere, Tibique exopta-
tum rerum exitum polliceri. In vtraque enim pa-
læstra, tam Salana, quam hac Fridericiana regia, debitum
impleuisti officium, & tot doctrinis elegantioribus
mentem Tuam expoliuisti, vt iam pectus bene præpa-
ratum & scientiis variis consolidatum geras, & certa
fiducia Te solenni conflictui exponere possis. Hunc
in finem denuo Academiam Salanam, studiorum Tuor-
um primam matrem, adiisti, & officii Tui esse credi-
disti, illi loco primitias fructuum consecrare, quorum
primam culturam ei acceptam fers, quamque hic vltè-
rius, me aliisque ducibus, perfecisti. Quocirca æquis-
simum esse duxi, publica hac gratulatione Tuis cona-
tibus, applaudere, Tibique quæuis fausta apprecari,
vt sicuti optime aliis præuisti exemplo, ita quoque in
posterum alii ex Tuis incrementis argumentum cer-
tum capiant, eos non frustra laborare, qui in curri-
culo studiorum suorum metam attingunt exopta-
ram. Vale. Datum in alma Fridericiana d. 31. Mart.
MDCCXXVIII.

NOBI-

NOBILISSIMÆ IN VTROQUE IVRE DOCTRINÆ
CANDIDATO EXIMIO

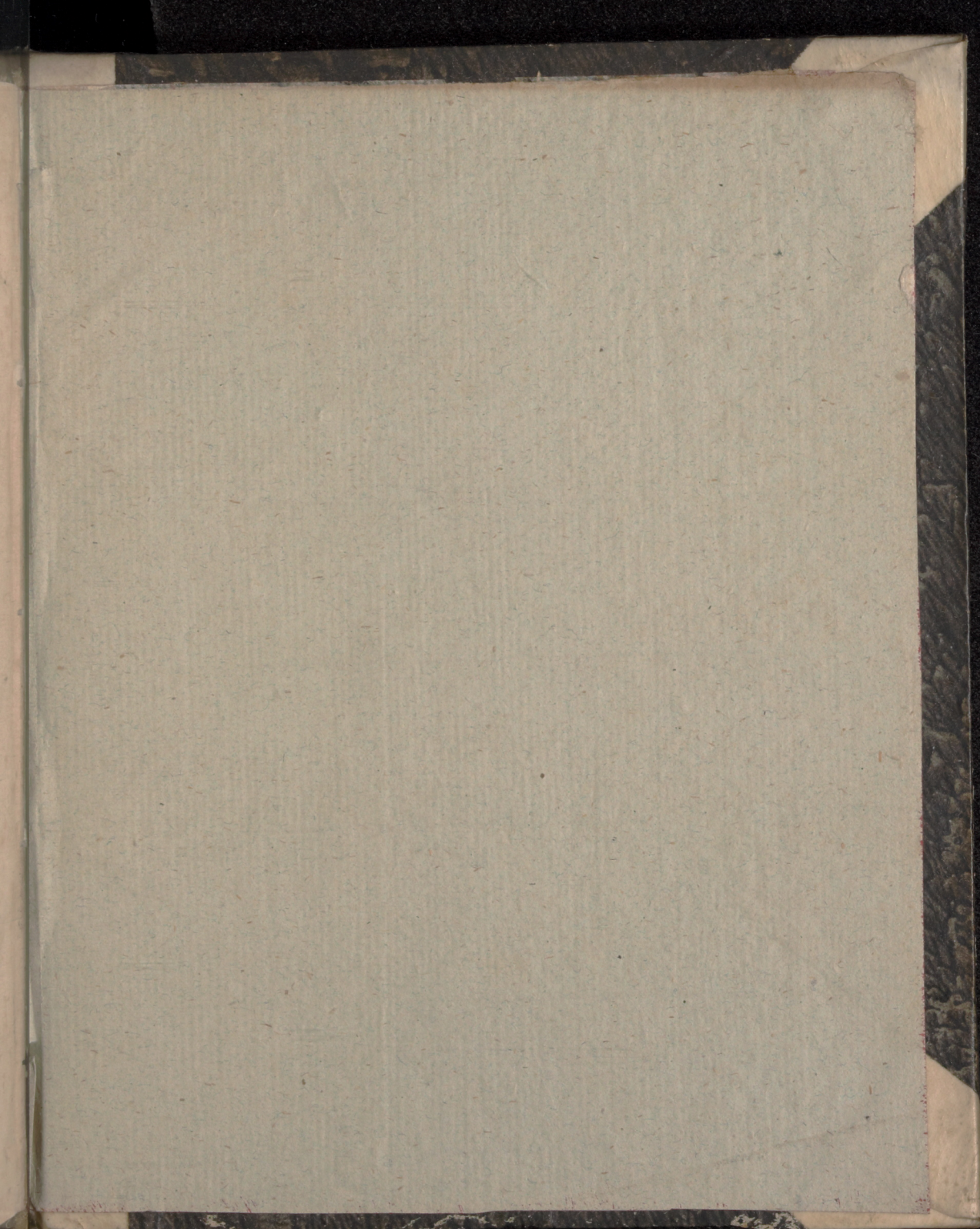
IO. DAVIDI SPALDINGIO

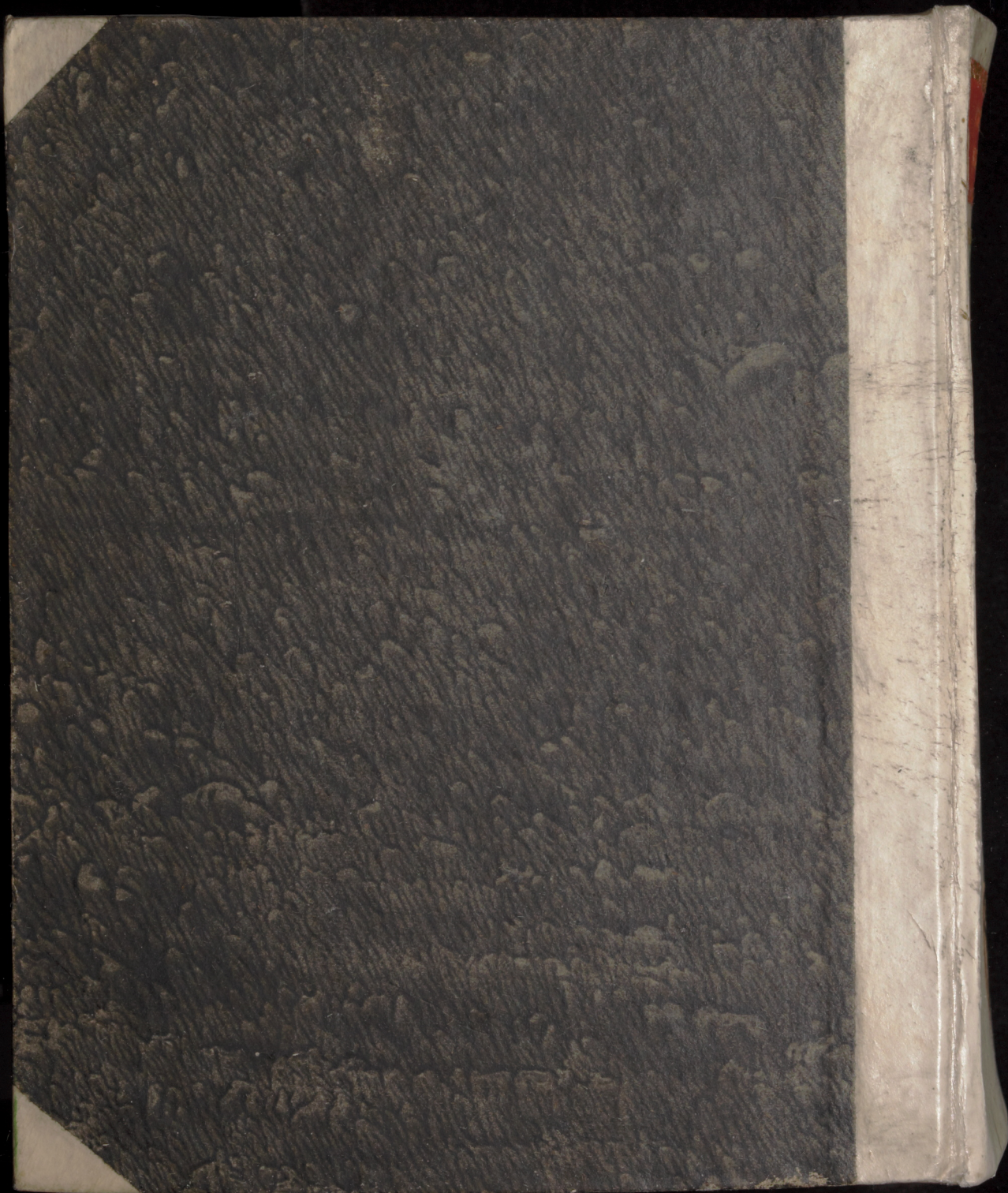
INAVGVRALE ACADEMICÆ ERVDITIONIS
DOCUMENTVM EDENTI

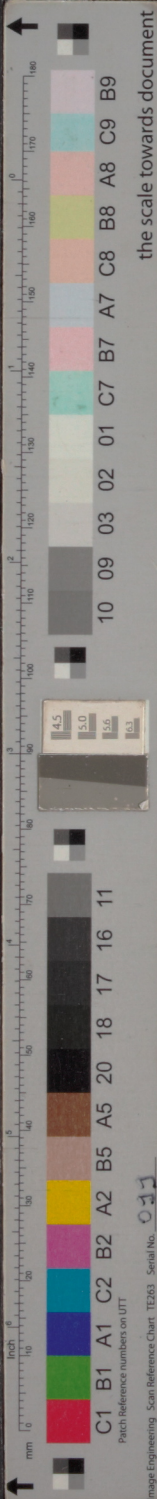
DISSERTATIONIS PRÆSES

FELICITATEM!

QUod Parentum optimorum votis maxime expetebatur, nobilissime SPALDINGI, quodque Affinis perquam venerandus, vir mihi amicissimus, LVGERVS, veri apud vos sacrorum antistitis atque interpretis officio laudabiliter fungens, pro incredibili suo erga te amore, summo & cupiebat & iuuabat studio: id iam diuina ope, tuaque virtute perfectum esse, non in sinu, sed publice gaudeo. Tam enim præclare excoluisti egregias ingenii tui dotes, tantaque solertia operatus es sanctissimæ iuris ac iustitiæ disciplinæ, vt non solum Academicis defunctum laboribus merito supremi exornent honores, sed vt publicis etiam admotus negotiis non habeas perhorrescere ad eorum magnitudinem aut grauitatem; quin potius ea recte promteque obire possis. Qua ex re iustissima, tibi tuisque ex animo gratulandi, mihi nascitur occasio: Deumque religiose precor, vt diu tu, diu Parentes & patria vberimos laboris tui fructus capiat. Vale, ac me amare perge.

anter deduxit B. LUDOVICI im Civil-
2. *sqq.* de causa debendi scribens in spe-
, *sub n. 3.* Promisi, ex nota, textum
ufficiunt verba: So erachten wir doch
causa debendi exprimiret seyn muß) da
auch jedes blosses pactum obligatorium
in rationem, circa quam juris Canonici
) zur Erhaltung Treue und Glauben, für
wollen vielmehr, daß auch aus einem
ento, darinnen keine causa debendi ent-
executive geklaget, und Beklagter allen-
exceptionibus in die reconvention, oder
en Ausföhrung, verwiesen werden möge.

heilhafte Einreden, igitur morosorum;
denotant tales exceptiones, quibus vel
onscientiam, intenditur mora, dilatio
executionis evitatio, im Zeit-Gewinn;
ea, vel in reconvention & conditione
separato obtinetur scopus & finis.

nissibiles exceptiones nonnullæ expri-
ctu, verbis: Keine andere exceptiones!
(qvæ vox alias raro in bono accipitur
er zugelassen werden, denn wo er in con-
a wollte, daß seinen Briefen zuvor allbe-
n geschehen, (exceptio solutionis & simi-
die Sache, darum er beklaget werde,
c 3 durch